

Livet är inte rättvist – nu.

Text: Asafs Psalm 73/GT 82

Sannerligen, Gud är god mot Israel, mot dem som har rena hjärtan. Men jag hade så när stapplat med mina fötter, mina steg var nära att slinta, ty jag upptändes av avund mot de övermodiga, när jag såg att det gick dem väl i deras ogudaktighet. Ty fria från vedermodor är de till sin död, och deras hull är frodigt. De kommer inte i olycka som andra dödliga och blir inte plågade som andra människor. Därför är högmod deras halsprydnad, våld den klädnad som höljer dem. Ur fetma skådar deras ögon fram, deras hjärtans inbillningar har inget mått. De hånar och talar förtryck i sin ondska, med höga åthävor talar de. Med sin mun stiger de upp i himmelen, och deras tunga far fram på jorden. Därför vänder sig deras folk till dem och super så in vattnet i fulla drag. Och de säger: "Hur skulle Gud kunna veta det? Skulle sådan kunskap finnas hos den Högste?" (Parafra: Och de säger: "Bryr sig Gud om sådant? Skulle han veta vad vi håller på med?") Ja, så är det med de ogudaktiga: Det går dem alltid väl, och de växer i makt.

Sannerligen, förgäves bevarade jag mitt hjärta rent och tvättade mina händer i oskuld, jag blev dock plågad hela dagen, och var morgon kom tuktan över mig. Om jag hade sagt: "Så vill jag lära", då hade jag svikit dina barns släkte.

När jag nu tänkte efter för att begripa detta, syntes det mig alltför svårt, till dess jag trängde in i Guds heliga rådslut och gav akt på deras slut. Sannerligen, på slipprig mark ställer du dem, du störtar dem ned i fördärv. Hur blir de ej till intet i ett ögonblick! De förgås och får ett slut med förskräckelse. Som det är med en dröm, när man vaknar, o Herre, så aktar du dem för intet, som skuggbilder, när du vaknar. När mitt hjärta förbittrades och jag kände styng i mitt inre, då var jag oförnuftig och förstod ingenting, som ett djur utan förnuft var jag inför dig.

Dock förblir jag alltid hos dig, du håller mig vid min högra hand. Du skall leda mig efter ditt råd och sedan uppta mig med ära. Vem har jag i himmelen utom dig! Och när jag har dig, då frågar jag efter intet på jorden. Om än min kropp och min själ försmäktar, så är dock Gud mitt hjärtas klippa och min del evinnerligen. Ty se, de som har vikit bort ifrån dig skall förgås. Du förgör var och en som trolöst avfaller från dig. Men jag har min glädje i att hålla mig intill Gud, jag söker min tillflykt hos Herren, Herren, för att kunna berätta om alla dina gärningar.

Här möter det kära gamla teodicé-problemet: Hur kan Gud vara god och rättfärdig när det ser ut som det gör i världen? Varför går det bättre för de fräcka än för de rättfärdiga?

Asaf grubblar och finner inget svar. Och gåtan har ingen lösning inom detta livets ramar. Gåtan är förrädisk. Hans fötter var nära att slinta. Man kommer ut på slipprig mark. Vi kan minnas att samma sak hände med Kain. Detta är inte en teoretisk eller filosofisk fråga.

Utan att han får ett fullständigt svar kommer han dock till en viss klarhet och det går i två steg.

1) Han går in i Guds helgedom.

När jag försökte förstå detta, då tycktes det mig alltför svårt, till dess att jag gick in i Guds helgedom och insåg hur det går dem till slut. (Ps 73:16-17)

Där finner han en bit av lösningen. Det blir en dom efter döden. Vi har talat om helvetet som ett straff och har frågat om någon kan synda så till den grad att han är värd en evig plåga. Men det kan vara en fråga om förhärdelse. Den som ger sig hän till synden kanske är obotligt förhärdad. Inför Gud är han som en drömbild hos en som har vaknat. Det är inte Gud som vaknar.

Liksom drömmen är borta när man vaknar, skall du, Herre, förakta dem som skuggbilder, när du griper in. (Ps 73:20) (SFB)

2) Det viktiga är en akt av försoning och överlåtelse

Dock förblir jag alltid hos dig

En överlåtelse gäller inte först och främst gärningar utan tro(het). Det är när Asaf i helgedomen erfar Guds helighet som gåtan klarnar så mycket som den kan göra i detta livet. Gud är Gud och Asaf vill låta honom vara Gud eftersom han är det.

Asafs tvivel innehåller en god portion vrede, samma vrede som vi möter hos dagens aggressiva ateister. Eller hos Kain. Även Saulus från Tarsus andades hot och mordlust, en lust som den bekännande kyrkan fått känna av i alla de tider då den inte varit politiskt korrekt. Job är ju också ett typexempel. Ju längre vännerna försöker förklara för honom att hans lidande är rättvist desto argare blir han:

Men hur ofta slocknar väl de ogudaktigas lampa, hur ofta händer det att ofärd kommer över dem, och att han tilldelar dem lotter i vrede? De borde ju bli som halm för vinden, lika agnar som stormen rycker bort. "Gud spar åt hans barn att lida för hans ondska." Ja, men honom själv borde han vedergälla, så att han fick känna det. Må egna ögon borde han se sitt fall, och av den Allsmäktiges vrede borde han få dricka. Ty vad frågar han efter sitt hus, när han själv är borta, när hans månaders antal har nått sitt slut? "Skal man då lära Gud förstånd, honom som dömer över de högsta?" Ja, den ene får dö i sin välmaktstid, där han sitter i allsköns frid och ro. Hans stävor har fått stå fulla med mjölk, och mærgen i hans ben har bevarat sin saft. De andre måste dö med bedrövad själ, och aldrig fick han njuta av någon lycka. Tillsammans ligger de så i stoftet, och förruttnelsens maskar övertäcker dem. (Job 21:17-26)

oo0oo

Det må gå som det vill, nu må det vara sagt: han förgör den oförvitlige tillsammans med den ogudaktige. Om en landsplåga kommer med plötslig död, så bespottar han de oskyldigas förtvivlan. Jorden är given i de ogudaktigas hand, och en slöja sätter han för dess domares ögon. Är det ej han som gör det, vem är det då? (Job 9:22-24)

Job får inte heller något svar. Men han förnimmer i högsta grad Guds helighet vilket inte är någon sorts övervåld. Han böjer sig och låter sig försonas:

Vem var då jag som i oförstånd gav vishet namn av mörker? Jag talade ju om vad jag inte begrep, om det som var mig för underbart och det jag inte kunde förstå. (Job 42:3)

Överlåtelse till tro(het)

Den rättfärdige skall leva av tro, skriver Paulus. Inte en filosofisk övertygelse utan en relation.

Gud sneglar inte på dina prestationer när han ingår förbund med dig och du får öva dig i att inte alltför mycket snegla på hans. Själva beslutet förutsätter en försoning där vreden får åtgärdas. Det står i grundtexten att vi försonats till Gud.

Den som är i Kristus är alltså en ny skapelse, det gamla är förbi, något nytt har kommit. Allt detta har sitt upphov i Gud, som har försonat oss med (till) sig genom Kristus och ställt mig i försoningens tjänst. Ty Gud försonade hela världen med (till) sig genom Kristus: han ställde inte människorna till svars för deras överträdelser, och han anförtrodde mig budskapet om denna försoning. Jag är alltså Kristi sändebud, och Gud manar er genom mig. Jag ber er på Kristi vägnar: låt försona er med (till) Gud. (2 Kor 5:17-20)

Gud har löst oss från både skuld och fiendskap. Självt behöver han inte försonas eftersom han älskar oss även om han skulle vredgas över våra gärningar. Frälsningens två delar: (1) Domen över våra gärningar blir upphävd om vi låter (2) Gud lösa oss själva från vår inre fiendskap.

Det är samma slags trohet som man lovar varandra när man gifter sig. ”Dock förblir jag städse hos dig” – i nöd och lust. Och i frestelser av alla slag, skulle man kanske tillägga. Troheten får samma uttryck i Johannesträdningen:

Om ni förblir i mig och mina ord förblir i er, så be om vad ni vill, och ni skall få det. Min Fader förhärligas, när ni bär rik frukt och blir mina lärjungar. (Joh 15:7-8) SFB

Dom och evigt liv

”Det eviga livet finns inte i GT annat än på några få ställen Jes 26:19-21, Dan 12 och Hes 37. Psalmen som beskriver Jesus på korset säger också detta:

Då skall jag förkunna ditt namn för mina bröder, mitt i församlingen skall jag prisa dig: Ni som fruktar Herren, lova honom, ära honom, alla Jakobs barn, och bäva för honom, alla Israels barn. Ty han föraktade inte den betrycktes elände och höll det inte för en styggelse. Han dolde inte sitt ansikte för honom, och när han ropade, lyssnade han till honom. Genom dig skall min lovsång ljuda i den stora församlingen, mina löften får jag infria inför dem som fruktar honom. De ödmjuka skall äta och bli mätta, de som söker Herren skall få lova honom. Ja, era hjärtan skall leva evinnerligen. Alla jordens ändar skall betänka det och omvända sig till Herren. Hedningarnas alla släkter skall tillbe inför dig. Ty riket är Herrens, och han råder över hedningarna. (Ps 22:23-29)

Slutet på herdepsalmen:

Godhet endast och nåd skall följa mig i alla mina livsdagar, och jag skall åter få bo i Herrens hus, evinnerligen. (Ps 23:6)

Här kan det dock betyda *så länge jag lever*. I nästa text menas det säkert evighet

Vänd dig bort från det som är ont, och gör vad gott är, så skall du få bo kvar evinnerligen. Ty Herren älskar vad rätt är och överger inte sina fromma, evinnerligen blir de bevarade, men de ogudaktigas avkomma blir utrotad. De rättfärdiga skall besitta landet och bo i det evinnerligen. (Ps 37:27-29)

Psalm 49 handlar om rikedomens fåfänglighet men ger också – utan att vi märker det – kunskap om de dödas uppståndelse

Varför skulle jag frukta i olyckans dagar, när mina förföljares ondska omger mig? De förlitar sig på sina ägodelar och berömmar sig av sin stora rikedom. Men sin broder kan ingen rädda eller ge Gud lösepenning för honom. För dyr är lösen för hans själ och kan inte betalas till evig tid, så att han skulle få leva för alltid och undgå att se graven. Nej, man skall se att visa män dör, att dårar och oförnuftiga förgås liksom de. De måste lämna sina ägodelar åt andra. De tänker att deras hus skall bestå evinnerligen, deras boningar från släkte till släkte. De uppkallar jordagods efter sina namn. Men en människa har, mitt i sin härlighet, inget bestånd, hon är lik boskapen, som förgörs. Den vägen går de, dårar som de är, och de följs av andra som finner behag i deras tal. Som en fårhjord drivs de ned till dödsriket, där döden blir deras herde. Så får de redliga makt över dem, när morgonen gryr, medan deras gestalter förtärs av dödsriket och ej får annan boning. Men min själ skall Gud rädda från dödsrikets våld, ty han skall uppta mig. (Ps 49:6-16)

Det kommer alltså en morgon då de redliga skall räddas ur dödsrikets våld.

Hela tiden är budskapet om dom och uppståndelse liksom insmuget och dolt. Man måste läsa uppmärksamt för att se det. Denna psalm reciterade (sjöng?) Jesus och lärjungarna innan de gick ut till Getsemane.

Jag har Herren kär, ty han hör min röst och mina böner. Ja han har böjt sitt öra till mig, i hela mitt liv skall jag åkalla honom. Dödens band omvärvde mig, och dödsrikets ångest grep mig, jag kom i nöd och bedrövelse. Men jag åkallade Herrens namn: "Ack Herre, rädda min själ." Herren är nådig och rättfärdig, vår Gud är barmhärtig. Herren bevarar de enfaldiga. Jag var i elände, och han frälste mig. Vänd nu åter till din ro, min själ, ty Herren har gjort väl mot dig. Ja, du har räddat min själ från döden, mitt öga från tårar, min fot från fall. Jag skall få vandra inför Herren i de levandes land. Jag tror, ty därför talar jag, jag som var storligen plågad, jag som måste säga i min ångest: "Alla människor är lögnaktiga." Hur skall jag löna Herren alla hans välgärningar mot mig? Jag vill ta frälsningens bägare och åkalla Herrens namn. Jag vill infria åt Herren mina löften, ja, i hela hans folks åsyn. Dyrt aktad i Herrens ögon är hans frommas död. Ack Herre, jag är ju din tjänare, jag är din tjänare, din tjänarinnas son, du har lossat mina band. (Ps 116:1-16)

Var det bara Jesus som såg att den handlade om hans död och uppståndelse?